

Stručná historie gymnaziálního vzdělávání na Mladoboleslavsku

Kosmonoská éra 1688 až 1784

Mladoboleslavsko se ještě dlouho po bělohorské katastrofě nemohlo vzpamatovat z utrpených ran. Úpadek v oblasti vzdělanosti ovlivnil hromadný odchod českých bratří nejen z Mladé Boleslavi, ale i z ostatních obcí v blízkém okolí. Za třicetileté války byly četné vesnice vypáleny, do měst se šířily nakažlivé nemoci, městský i venkovský lid živořil. Město Mladá Boleslav upadalo ekonomicky, slábl jeho politický vliv a ztrácelo svůj kulturní věhlas. Místo protestantských škol, které dávaly hlubokou vzdělanost žákům z bratrských rodin z širokého okolí, působí ve městě jen obecná škola nevalné úrovně. Stát se o šíření vzdělání v Čechách nezajímal a městská správa neměla dostatek finančních prostředků na zřízení vyššího školství.

Teprve v polovině 17. století jsou v některých městech v Čechách a na Moravě zakládány koleje mnišských řádů. Jejich zřizovateli jsou příslušníci historické české šlechty, kteří spatřovali ve zřízení těchto gymnaziálních ústavů jednak humanistické, jednak náboženské cíle. Kosmonoské panství, které bylo v pobělohorské době zkonfiskováno, zakoupili Černínové a záhy rovněž uvažovali o nutnosti zřídit na svém novém panství odborný vzdělávací ústav. Jejich představy vyplnil v roce 1688 Herman Jakub Černín z Chudenic, nejvyšší purkrabí českého království. Jeho ušlechtilý záměr podpořili zástupci piaristického řádu P. Clement a Sto Philippo ze Slavkova, kteří v roce 1687 přišli do Kosmonos, aby zde projednali umístění svých řeholníků. Bylo dohodnuto, že od roku 1688 bude v koleji působit nejvýše osmnáct řeholníků, byl jim určen plat a zřízen fond na údržbu kláštera a provoz školy. Byly rovněž dohodnuty podmínky organizace vzdělávání. Do elementární trojtřídní školy, kde se vyučovaly základy čtení, psaní, počtů, katechismu i částečně latiny, nebyl omezován přístup pro děti žádného stavu. Při přechodu do pětitřídní latinské školy si však zřizovatel vymínil právo, že bez jeho svolení nemůže být nikdo z jeho poddaných přijat, zřejmě aby si udržel vliv a aby nedocházelo k nekontrolovanému úbytku robotníků.

Vyučování v nově zřízeném gymnáziu započalo 13. září 1688. V provizorní vlhké budově bývalého kosmonoského špitálu byly zřízeny čtyři třídy o 36 žácích, kteří byli soustředěni jen do jedné vyučovací místnosti. Organizační úplnosti dosáhlo gymnázium až ve školním roce 1692/93, kdy již mělo šest tříd, první čtyři byly gramatické, pátá a šestá humanitní. Ke gymnáziu patřily i tři třídy obecné školy, které navštěvovali pouze žáci z kosmonoské farnosti.

Dokud kosmonoské panství vlastnili Černínové, bylo hospodaření koleje velmi příznivé. Škola se rozrostla o další budovy a vyučování dostalo ustálený řád. 22. června 1737 dosáhli piaristé vydání nového „fundačního instrumenta“, jímž císař Karel VI. pojistil existenci gymnázia na věčné časy.

V roce 1738 však odkoupil kosmonoské panství hrabě Ferdinand Hrzán z Harasova, který zbavil kolej všech výhod, které nebyly zapsány v nedávno pořízeném „fundačním instrumentu“. Odňal piaristům správu michalovické fary i s jejím hospodářským zabezpečením, které zajišťovalo příznivý chod celé koleje. A koleji se nevedlo lépe ani za hraběte Josefa Bolzy, tajného rady kurfiřta saského a krále polského, který panství od Hrzánů v květnu 1760 koupil.

Ještě před koncem kosmonoské éry piaristického gymnázia dochází k podstatným zásahům do gymnaziálního školství, které začala svými reformami uskutečňovat císařovna Marie Terezie. V roce 1761 nařídila vykonávat zkoušky na konci školního roku pod státním dozorem, hned v září roku 1761 zkoušeli žáky vikář minoritského řádu z Karmele a vyslaný zástupce augustiniánského řádu z Bělé.

V roce 1773 zrušila Marie Terezie jezuitský řád a všechny jeho bývalé školy přešly pod státní správu. Tento zásadní akt urychlil zesílení státního vlivu na všechna ostatní gymnázia vůbec. Do škol pronikají snahy o vyučování reálných předmětů. Vedle tří tříd obecné školy jsou ve městech zřizovány ještě dva ročníky hlavní školy s převahou reálných předmětů. Tato škola, která v Mladé Boleslavi vznikla v roce 1775 a byla svěřena piaristickým učitelům, se stala jakousi přípravkou pro studium na gymnáziu. Důsledkem zřízení hlavních škol bylo snížení počtu gymnázií v Čechách. Mezi zbylými třinácti českými gymnázii se i nadále objevuje jméno kosmonoského piaristického ústavu. V císařském nařízení z roku 1778 uvádí Marie Terezie nové učební osnovy pro gymnázia, které představovaly snížení počtu tříd gymnázií na úkor tříd gramatických. Podle tohoto nového nařízení se počet tříd v kosmonoském gymnáziu zredukoval z šesti na pět. První tři byly gramatické a zbylé dvě humanitní. V každé třídě vyučoval jeden učitel všem předmětům, kromě náboženství. Tentýž učitel postupoval se svou třídou do vyššího ročníku, ale jen v rámci gramatických nebo humanitních tříd. Učitel bývalé čtvrté třídy se stal supletem.

S novým nařízením vstupuje do škol cílevědomá germanizace. Němčina se stává vyučovacím jazykem v prvních dvou třídách gymnázia, zatímco vyučovat češtinu bylo dovoleno pouze na tři roky ve čtyřech vybraných gymnáziích: v Kosmonosích, Německém Brodě, Plzni a na Novém Městě pražském. Od třetí třídy gymnázia byla za vyučovací jazyk stanovena latina. Na kosmonoském gymnáziu se učila latina, řečtina, matematika, dějepis, zeměpis, základy fyziky a přírodopisu. Byl upraven i vyučovací režim: dopoledne i odpoledne bylo vyučováno jen po dvou hodinách.

Rovněž se ustálila organizace školního roku. Vyučování bylo zahajováno počátkem listopadu a první pololetí bylo ukončeno zkouškami o Velikonocích. Druhé pololetí končilo opět veřejnou zkouškou v polovině září každého roku. Teprve poté odcházeli žáci na hlavní prázdniny. Za odměnu dostávali nejlepší žáci pozlacené či stříbrné medaile s vyobrazením Marie Terezie. Byla zavedena kniha cti (liber honoris) a kniha hanby, do níž zapisovali provinivší se žáci svá jména vlastní rukou.

Nástup kapitalismu upevňuje v regionu pozici Mladé Boleslavi a není tedy divu, že se stále silněji ozývají hlasy, které žádají přestěhování gymnázia z Kosmonos právě do Mladé Boleslavi. Boleslavští se zavazovali, že vybudují na své náklady novou školu a ponesou veškeré náklady spojené s jejím provozem. Žádali, aby kosmonoské gymnázium bylo přemístěno do Mladé Boleslavi i s jeho učiteli – piaristy, nebo aby byl dán souhlas k této činnosti boleslavským minoritům, kteří obývali svůj klášter na původní českobratrské Karmeli.

Konečné rozhodnutí o přemístění gymnázia bylo schváleno císařem 16. září 1784. Minoritům bylo nařízeno opustit svůj klášter, do jehož prostor se piaristé měli přestěhovat s celou kolejí, bez jakékoliv obrany. Průtahům učinil konec přípis krajského hejtmana z 10. prosince 1784, který určil následující den k přestěhování. A tak první etapa piaristického gymnázia, které si vybuďovalo dobrou pověst a slavnou tradici, skončila v Kosmonosích po devadesáti šesti letech od svého založení.

Mladoboleslavské gymnázium v budově Na Karmeli 1784 až 1869

První léta boleslavského působení nebyla pro piaristy nijak příznivá. Boleslavští radní neplnili svůj slib. Zahájení výuky v nově upravených prostorách v bývalé bratrské škole proti stávajícímu klášteru se z důvodu opoždění stavebních prací oddálilo až na 4. září 1787. Nejistota pramenící z obavy o osud gymnázia přinesla v následujících letech nežádoucí snížení počtu studující mládeže v novém mladoboleslavském prostředí. Ke snížení počtu žáků dále napomohlo i vládní nařízení o zavedení školného ve výši 12 zlatých ročně. Ruku v ruce s novými školskými reformami, které výrazně zasahovaly do učebních osnov, docházelo i k záměrnému poněmčování škol. Boleslavský krajský úřad vydal dne 22. února 1786 vážné upozornění o nutnosti přijímat ke studiu do latinských škol pouze žáky znalé německého jazyka. Důsledkem všeho bylo snížení počtu studujících, který klesl v roce 1786 až na počet 62. Piaristé se s velkými obtížemi smířovali se státním řízením „své“ školy, kde měli po dlouhá desetiletí naprostou svobodu pro rozhodování i odpovědnost za svěřenou mládež.

V měsíci září 1804 do města přijíždí rakouský císař se svou chotí a projevil rovněž zájem prohlédnout si zdejší gymnázium. Při prohlídce kladl rektorovi otázky vztahující se k počtu žáků a jejich vzdělatelnosti, k fundaci gymnázia včetně roku jeho založení. Není však doloženo, že by tato významná návštěva přinesla v následujícím období zlepšení provozních podmínek školy či lepší hmotné zabezpečení jejích profesorů.

V roce 1807 byla uvedena v život další reforma tzv. „codex gymnasia“. Zpočátku byla zavedena pouze na gymnáziích v hlavních městech a teprve po napoleonských válkách se všeobecně rozšířila i na gymnázia venkovská. Mladoboleslavské piaristické gymnázium se rozšířilo o jednu třídu z původních pěti na podobu, kterou mělo již v roce 1777. Zásadní změnou pak bylo, že učitelé byli rozděleni podle svých odborností. Tato změna se však na boleslavském gymnáziu neujala a byla opět v roce 1818 zrušena. Znovu byla zavedena výuka jedním učitelem pro všechny předměty v jedné třídě. V následujícím školním roce bylo odstraněno vyučování předmětů přírodopisu a fyziky a místo těchto vyučovacích hodin se učila latina. Existence nové třídy v roce 1818 se negativně promítla do života školy, neboť pro ni nebylo v budově školy místo, nebyly ani peníze na roční plat dalšího profesora. Obec odmítala nést náklady na vymalování školy a některé opravy včetně obstarávání topiva. Teprve konečné rozhodnutí zemské studijní komise ve Vídni v roce 1825 definitivně stanovilo povinnosti Boleslavských ke svému gymnáziu a zamítlo jejich původní žádost o osvobození plateb a o materiální podporu.

V roce 1833 byla z podnětu krajského hejtmana Josefa Davida a prefekta Františka Lopaty zřízena na mladoboleslavském gymnáziu žákovská knihovna. Byla uspořádána sbírka knižních i peněžních darů a knihovna měla již v prvním roce své existence 240 svazků.

Revoluční rok 1848 se výrazně promítl i do života mladoboleslavského gymnázia. I zde se formuje studentská legie v čele s Jakubem Himmrem a pobočníkem Janem Jandou. Je vybavena zbraněmi, vlastním praporem a dokonce i bubnem. Její historie se však omezuje jen na pár týdnů. Revoluční atmosféra nutí nové ministerstvo vyučování k zjednodušení školní administrativy. Poprvé se bezprostřední správa gymnázií stejně jako vysokých škol přenáší na učitelské sbory. I když tato správa byla postupně omezována, bylo to poprvé, kdy řízení školy mělo obdobný princip jako v současnosti. Dalším nesporným přínosem bylo zvýšení důležitosti českého jazyka, který se do té doby řadil do kategorie předmětů trpěných nebo zbytečných. Ještě před zahájením školního roku 1848/49 bylo rozhodnuto, že gymnázia v krajích, kde obyvatelstvo mluví česky, budou prohlášena za česká. Tento zákon se

vztahoval i na mladoboleslavské gymnázium a mimo jiné stanovoval zavedení češtiny jako vyučovacího předmětu, dále se česky bude vyučovat náboženství, dějepis, zeměpis a přírodopis. Pro český jazyk a literaturu má být ustanoven zvláštní učitel, placený ovšem jako suplent. Od roku 1849 mají rovněž studenti právo získat vysvědčení v českém jazyce a hned v prvním roce využilo tuto vymoženost 48 studentů z celkového počtu 240. Do studijních plánů se také opět navracejí dva přírodovědné předměty - fyzika a přírodopis, které zde absentovaly od roku 1811.

Pro boleslavské gymnázium však toto období není nejšťastnější. Městu nadále schází prostředky a snad i vůle školu zajistit, což se projevuje rapidním poklesem žáků: v letech 1849/50 – 200 žáků, 1850/51 – 168 žáků a v roce 1853/54 zarážející minimum 69 žáků. Pokles přicházel v nejméně vhodné dobu, kdy se totiž formovaly dva typy gymnázií – vyšší, úplné v počtu osmi tříd, nižší v rozsahu čtyř tříd. Rok 1850/51 byl určitým kompromisem, kdy bylo do definitivního rozhodnutí ponecháno gymnázium se šesti třídami, ale rozhodnutí ministra vyučování z 20. 5. 1851 vyhlásilo očekávaný ortel. Mladoboleslavské gymnázium bylo prohlášeno za nižší. Důsledky byly rovněž očekávané a pro školství v Mladé Boleslavi až tragické; odchod velké části profesorského sboru a nejtalentovanějších studentů.

Rozmach mladoboleslavského gymnázia na přelomu století 1868 až 1918

Toto smutné období v životě mladoboleslavského gymnázia podle očekávání skončilo se změnou přístupu radních ke vzdělávání ve městě. 20. října 1865 byl slavnostně položen základní kámen ke stavbě nové budovy, rozpočtované na 117 000 zlatých, ve které mělo být dost místa pro kompletní osmitřídní gymnázium, městské úřady, spořitelnu a dívčí školu. V říjnu roku 1868 byla nová škola slavnostně otevřena. Téhož roku bylo ministerstvem povoleno rozšířit gymnázium o pátou třídu. Význam ústavu a s ním i města tak po 17 „hubených“ letech začíná opět vzrůstat a v roce 1871/72 bylo již gymnázium úplné osmitřídní. V témže roce se rovněž konaly první maturitní zkoušky, jimž se podrobilo 17 studentů. Materiální podmínky úplného vyššího gymnázia byly zajištěny smlouvou z roku 1871, podle níž se o náklady spojené s provozem školy dělilo město a piaristický řád. Město mělo za povinnost zabezpečit dobrý stav budovy, topivo, nábytek, učební pomůcky, vyplácet šest profesorů a školníka. Ostatní profesori byli vypláceni z prostředků řádu, i když nebyli jeho členy. Vliv piaristů v gymnáziu však postupně slábne. Poslední řádový profesor zemřel v roce 1873 a spojení s řádem je definitivně ukončeno rokem 1879, kdy odchází z funkce ředitele poslední a údajně velmi oblíbený piarista Tiburtius Jaschek.

Zesvětštění ústavu bylo dokončeno císařským rozhodnutím z 25. září 1880, kdy bylo gymnázium převzato do státní správy, což se definitivně a fakticky stalo v listopadu roku 1882.

20. století uvítalo mladoboleslavské gymnázium jako konsolidovaný ústav, který se stal opět středem kultury a vědy ve městě. Politický kvas na počátku druhé dekády však zasáhl i do školních lavic. Od roku 1910 se i přes proklamaci o apolitičnosti a distancovanosti od „mimoškolních vlivů“ žáci posledních dvou ročníků cvičili ve střelbě na zdejší vojenské střelnici a rovněž se cvičili v šermu. V posledním předválečném školním roce se zkoušky dospělosti konaly začátkem července a z 25 kandidátů bylo k maturitě připuštěno 23. Byl to na řadu let poslední řádný termín, neboť již od příštího roku se stále častěji objevují termíny, aby byla maturita umožněna buď těm, kteří vojenskou službu nastupují, nebo těm, kteří již byli k výkonu služby povoláni a dostali k vykonání zkoušky dovolenou.

V období první světové války trpělo nejen obyvatelstvo, ale i výuka na středních školách. Objekt reálky byl přeměněn ve vojenskou nemocnici, a proto bylo zavedeno střídavé vyučování. Od roku 1915 se ve výročních zprávách objevuje nová kapitola „Účast našeho ústavu ve válce“. Od 5. ledna 1916 se reálka vrátila do své budovy a vyučování na gymnáziu do relativně normálních kolejí.

První republika a druhá světová válka se svými důsledky 1918 až 1953

Školní rok 1918/19 začal 18. září a události naznačovaly, že bude velmi dramatický. Projevilo se to např. 28. září při bohoslužbě k uctění knížete Václava, když studenti mlčeli při povinném zpěvu rakouské hymny, a 28. října po rozšíření zprávy o prohlášení samostatného československého státu, tehdy byli studenti gymnázia účastníky slavnostního průvodu. Potíže způsobené válkou se projevily i v následujících letech, kdy opakovaně byly prodlouženy zimní prázdniny pro nedostatek topiva.

Zajímavé jsou vývojové tendence, které se ve škole projeví v průběhu dvacátých let. Počet žáků po světové válce postupně klesal, později zaznamenal nárůst a ve školním roce 1926/27 činil 680, což bylo ve srovnání s rokem 1918/19 téměř o 50 % vyšší. Stoupal rovněž podíl dívek – ve školním roce 1918/19 jich bylo necelých 12 %, ve školním roce 1927/28 již 41,8 %. Postupně se také objevují žáci bez náboženského vyznání. Proslulá „zima století“ pak ovlivnila vyučování v tom smyslu, že byly vyhlášeny zimní, tzv. uhelné prázdniny, po kterých v důsledku poškození budovy bylo opět několik tříd přesunuto do reálky.

V poklidu se ústav dostává do třetího desetiletí dvacátého století, v jehož průběhu, jak ukazují záznamy z výročních zpráv, se objevují signály, které předznamenávají další katastrofu. Tak jako v minulém století přestává více než šedesátiletá budova vyhovovat potřebám školy a vedou se jednání o koupi Žižkových kasáren. Tato jednání se dlouho táhla a byla rázně ukončena v roce 1934, kdy bylo jasné, že v brzké době bude mít armáda opět absolutní prioritu. Tyto tendence sílí i v následujících letech, tradiční výlety jsou pořádány jako pochodová cvičení s topografií a orientací v terénu, studentům jsou promítány filmy s brannou tematikou, žáci vyšších tříd se dvakrát týdně účastní v kasárnách vojenské tělovýchovy.

Rok 1936/37 je ve znamení přejmenování školy na Státní československé gymnasium Dr. Josefa Pekaře, významného českého historika, později rektora Univerzity Karlovy, který byl v letech 1880–88 žákem školy a ve školním roce 1895/96 zde jako suplent vyučoval dějepis a zeměpis. Profesor Pekař zemřel 23. ledna 1937 a jeho pohřbu v Daliměřicích u Turnova se zúčastnila delegace školy v čele s profesorem Zdeňkem Kamperem. V této době měla škola asi 700 studentů a patřila mezi největší mimopražské ústavy.

Období druhé světové války v životě školy velmi připomíná dobu první světové katastrofy jen s tím rozdílem, že kromě omezení výuky německá moc daleko více zasahovala do obsahu vyučování. Na školní rok 1938/39 se chystaly oslavy 250. výročí založení gymnázia. Tragické události podzimu 1938 však jejich realizaci znemožnily. Na jaře 1939 je zaznamenána první restrikce – při vyučování literatury se musí vynechat autoři židovští a podstatně je omezen výklad autorů slovanských. Na podzim 1939 se provádí první revize knihoven. Výnosem z 23. října 1941 se název školy mění na „Realgymnasium in Jubgbunzlau, Gymnasialgasse“ – Reálné gymnasium v Mladé Boleslavi, Gymnasijní ulice. Dvojjazyčná označení se objevují na všech cedulích a písemnostech, hlavní pozornost je

věnována výuce němčiny. V říjnu 1942 je zabrána budova reálky a obě gymnázia střídavě vyučují v Gymnasijní ulici. Žáci chodí do školy jen třikrát týdně. 14. ledna 1943 došel na ředitelství přípis, který dodatečně oznamoval, že od 1. září 1942 byly gymnázium a reálka sloučeny a budou spojeny jedním novým vedením. Sedm mladších profesorů je v září 1943 převedeno do výroby, studenti vyšších ročníků jsou využíváni ke kopání zákopů a budování protileteckých krytů. V březnu 1944 je zabrána budova obchodní akademie, v níž bylo gymnáziu poskytnuto několik místností, a gymnázium nalézá útulek v obecné škole v Kosmonosích. Po 255 letech opět profesori a žáci včetně nejmenších primánů denně putují, většinou pěšky, do Kosmonos a zpět do Mladé Boleslavi. V září 1944 se gymnazisté opět vracejí zpět do Mladé Boleslavi. S blížícím se koncem války získává gymnázium místnosti v průmyslové škole, ale vyučování je stále častěji narušováno leteckými poplachy. Tento stav se udržel prakticky až do konce války.

Po válce se jako první ukazuje nutnost obnovit vyučování v nejvyšších třídách. Bylo rozhodnuto, že klasické i reálné gymnázium zůstanou spojena a budou vyučovat v podstatě v duchu gymnázia reálného. Vyučování se soustředí do budovy bývalé reálky v Palackého ulici, která byla prostornější a méně poškozena během války. Do školy se vracejí i studenti, kteří museli za okupace z nejrůznějších důvodů gymnázium opustit. V Mladé Boleslavi je jich tolik, že se pro ně musí otevřít další oktáva. Mezi své kolegy přicházejí i profesori za války přeložení nebo převedení do výroby.

Období 1945 – 1948 je obdobím hledání nové tváře gymnaziálního studia v Mladé Boleslavi. Jednotlivé třídy se opakovaně stěhují mezi budovami v Gymnasijní ulici a v ulici Palackého. Některé z nich se učí podle osnov klasického, jiné reálného gymnázia. Odpověď na otázku, jakou podobu bude mít gymnázium v Mladé Boleslavi, dal únorový puč v roce 1948, který vymazal gymnaziální studium, jako projev reakčního elitářství, na dlouhá léta z našeho školského systému a nahradil jej jednotnou školou. Ve školním roce 1948/49 ještě působila v Mladé Boleslavi dvě reálná gymnázia, v nichž přechodně přetrvává kvarta bývalého osmiletého gymnázia. Teprve počátkem roku 1949/50 splynuly oba ústavy v jedno čtyřleté gymnázium, které se definitivně usídlilo v budově bývalé reálky v Palackého ulici.

Jednotná škola 1953 až 1968

V roce 1953 odhlasovalo Národní shromáždění zákon o školské soustavě, jímž byla existence gymnaziálního vzdělávání ukončena. Po vzoru Sovětského svazu v něm byla deklarována jednotná jedenáctiletá střední škola, která postupem času měla veškeré mládeži poskytovat úplné střední vzdělání. Protože přestavba školství proběhla jednorázově, konaly se v roce 1953 na všech gymnáziích dvoje maturitní zkoušky – kromě normálních pro 4. ročníky v červnovém termínu maturovali po šestitýdenním kurzu v posledním týdnu v srpnu i žáci třetího ročníku. Tím byla činnost gymnázií v ČSR ukončena. V Mladé Boleslavi tak od 1. září vzniká kolos JSS, ve kterém je ve 26 třídách od 1. do 11. ročníku ve dvou sousedních budovách v Palackého ulici vyučováno celkem 1 106 žáků. Tak jako na ostatních jedenáctiletkách i v Mladé Boleslavi je v období do roku 1965 škola silněji zpolitizována než v období okupace za druhé světové války.

Probíráme-li se dále v análech historie mladoboleslavského středního školství, promítají se do něj jednotlivé reformy a politické změny jako na houpačce nebo spíše v Kocourkově. Několikrát změna délky základní školní docházky z 8 na 9 let, dále 10 let,

z čehož 2 roky na střední škole. Zavádění a rušení odborných předmětů, každá tato změna tam i zpět je popisována jako obrovský pokrok a objevení něčeho úžasně nového.

Ve školním roce 1956/60 přechází jedenáctiletá střední škola na školu dvanáctiletou (rozšíření 2. stupně ZŠ o devátou třídu). Rovněž se zavádí předmět výrobní praxe. V roce 1961/62 se opět odděluje 1. – 9. ročník základní školy a vzniká tříletá střední všeobecně vzdělávací škola (SVVŠ). V Mladé Boleslavi se v té době vyučuje v osmi třídách SVVŠ a současně v sedmi třídách SŠP (střední škola pro pracující). V období šedesátých let se rovněž objevuje zaměření tříd do větve humanitní a přírodovědné a kromě toho třídy s rozšířenou výukou jazyků. Od roku 1966 byly zavedeny volné sudé soboty, které vedly k přesunu vyučování na odpoledne, čímž vyvstal tlak na snížení počtu hodin vyučovaných v jenom týdnu. Vše vyvrcholilo v roce 1968, kdy se po patnácti letech vrací do naší školské soustavy opět čtyřleté gymnázium.

Na gymnáziu v Mladé Boleslavi maturovali poslední absolventi SVVŠ v roce 1970 a první gymnazisté v roce 1972. Ve školních letech 1968 – 70 se pak objevili nakrátko v budově i žáci osmiletého studia.

Období normalizace 1970 až 1989

Období 1970 – 76 je v kronice školy vzpomínáno, jako by se škola kromě SSSR, KSČ, SSM a komunistické výchovy o nic jiného nestarala. Namátkově: 1971/72 – navázání družby se střední školou č. 92 v Moskvě, 1972 – patronátní smlouva mezi gymnáziem a sovětskou posádkou, 1973 – vítězství v krajském kole soutěže „Co víš o KSČ“, 1975 – 100 % studentů organizováno v SSM.

Ve školním roce 1974/75 měla škola 17 tříd, z toho osm přírodovědných, čtyři s rozšířeným vyučováním jazyků, dvě humanitní a jeden ročník večerního studia, jehož žáky byli pracovníci Sboru národní bezpečnosti a Sboru nápravné výchovy.

Od 1. 9. 1976 probíhalo na boleslavském gymnáziu ověřování nového učebního plánu, který spočíval v tom, že žáci přicházeli na gymnázium už po osmé třídě ZŠ a ve výrazném posílení polytechnizace výuky. Ve vyšších ročnících si žáci volili bloky odborných předmětů (základy stavebnictví, ekonomika, průmyslová chemie, elektrotechnika a programování) a z jedné skupiny odborných předmětů i povinně maturovali. Přes nejrůznější politická výročí, soutěže a sjezdy se posouváme do roku 1980, kdy škola byla (jediná ve středních Čechách) pověřena experimentálním ověřováním nové koncepce vyučování ve všech předmětech. Celá škola přešla na výuku podle zásad nového pojetí výchovy a vzdělávací práce od roku 1984. Na školu v tomto období nastupovalo až šest tříd, takže celkový počet se vyhoupl až na 22, což převyšovalo kapacitu, dvě třídy našly své zázemí na vedlejší ZŠ. Takto přeplněný ústav se pomalu připravoval na významné výročí 300 let nepřetržité existence gymnázia v Mladé Boleslavi, resp. v blízkých Kosmonosích. Budova prošla rekonstrukcí, která se týkala hlavně nové fasády a modernizace sociálního zařízení. Následující oslavy, které proběhly v červnu 1988, byly skutečně velkolepé. Hlavní část probíhala na zimním stadionu a byli na ni pozváni všichni žijící absolventi školy, kterých se nakonec sešlo více než 3 000.

Jako hlavní úkol pro léta následující po revoluci v roce 1989 jsme si stanovili návrat k hlavnímu cíli gymnaziálního studia, tedy k přípravě žáků na další formy studia.

Současnost Gymnázia Dr. Josefa Pekaře 1990 až 2012

V období 1990 – 2012 byla ke škole přistavěna nová sportovní hala s gymnastickým sálem a hlavně novou plynovou kotelnou. Stará tělocvična byla přestavěna na výdejnu stravy s jídelnou a ve druhém nadzemním podlaží vzniklo centrum estetické výchovy. Zároveň proběhla rekonstrukce šaten v suterénu budovy a výměna všech dveří v původní budově. Realizace rekonstrukce sportovního hřiště se neustále oddalovala a došlo k ní až v roce 2011, více než dvacet let od podání první žádosti.

V roce 1993 Ministerstvo školství vyhovělo naší žádosti a navrátilo škole čestný název Gymnázium Dr. Josefa Pekaře a na podzim roku 2003 jsme oslavili 100. výročí otevření školní budovy, kterou gymnázium obývá od roku 1948. Počet tříd se postupně stabilizoval na dvaceti (12 tříd čtyřletého a 8 osmiletého studia), což je počet, který ideálně naplňuje kapacitu budovy.